

**MATERIALS
OF THE XIV INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND
PRACTICAL CONFERENCE**

**FUNDAMENTAL AND APPLIED
SCIENCE - 2018**

October 30 - November 7 , 2018

Volume 8

Philological sciences
History
Psychology and sociology
Music and life
Physical culture and sport

SHEFFIELD
SCIENCE AND EDUCATION LTD
2018

Fundamental and applied science - 2018 ★ Volume 8

SCIENCE AND EDUCATION LTD
Registered in ENGLAND & WALES Registered Number: 08878342
OFFICE 1, VELOCITY TOWER, 10 ST. MARY'S GATE,
SHEFFIELD, S YORKSHIRE, ENGLAND, S1 4LR

Materials of the XIV International scientific and practical Conference
Fundamental and applied science - 2018 , October 30 - November 7 , 2018
Philological sciences. History. Psychology and sociology. Music and life.
Physical culture and sport. : Sheffield. Science and education LTD -88 p.

Editor: Michael Wilson

Manager: William Jones

Technical worker: Daniel Brown

Date signed for printing 21.10.2018

For students, research workers.

Price 3 euro

ISBN 978-966-8736-05-6

© Authors , 2018

© SCIENCE AND EDUCATION LTD, 2018

PSYCHOLOGY AND SOCIOLOGY

Social psychology

К.пед.н. Авраменко О.О.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

**ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ В УМОВАХ
СУЧАСНОГО ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

Проблема обдарованості завжди перебувала в центрі пильної уваги педагогів та науковців. Величезний внесок у розвиток теорії обдарованості, визначення принципів практичної роботи з обдарованими дітьми внесли багато вітчизняних та зарубіжних вчених, зокрема: В. Ананьєв, А. Брушлинський, П. Гальперін, Дж. Гензуллі, О. Ковальов, Г. Костюк, О. Кульчицька, Н. Лейтес, О. Леонтєв, В. Мясіщев, А. Танненбаум, Б. Теплов, Ю. Гільбух та ін. Раннє виявлення, навчання і виховання обдарованих дітей становить одне з головних завдань, спрямованих на вдосконалення системи освіти. В дошкільному дитинстві виникають особливо сприятливі передумови розвитку здібностей, обдарованості забезпечується різнобічний розвиток психічних якостей особистості дитини.

Термін «обдарованість» був вперше вжитий А. Тресем у 1839 році у розумінні слова «геній». У тлумачних словниках сучасної української мови визначення обдарованості наводяться за Г. Костюком – як індивідуальна потенційна своєрідність задатків людини, завдяки яким вона може досягти значних успіхів у певній сфері діяльності [2]. Г. Ананьєв, В. Чудновський, В. Юркевич та інші вчені зазначали, що обдарованість є цілісним виявом здібностей у діяльності, тобто загальною якістю, інтегрованою в діяльність. Б. Теплов вважав, що обдарованість – якісно своєрідне сполучення здібностей, від якого залежить ймовірність більшого чи меншого успіху під час виконання тієї чи іншої діяльності.

Х. Гарднер класифікує обдарованість за видами інтелекту, виділяючи: лінгвістичний (поети, редактори, журналісти), музичний (виконавці, композитори), логіко-математичний (математики, вчені), просторовий (архітектори, інженери, хірурги), тілесно-кінестетичний (танцівники,

спортсмени, механіки), інтраособистісний (письменники, юристи), інтерособистісний (політики, педагоги, психоаналітики, політологи) інтелект.

Цікавою з приводу поняття обдарованості є думка М. Лейтеса, який визначав, що особистості, які ще не проявили наявних обдарувань, однак володіють ними – «потенційно обдаровані» [3]. Учений запропонував виокремити три групи дітей: з надзвичайно високим рівнем інтелекту; із звичайним рівнем розвитку інтелекту та помітними спеціальними здібностями; потенційно обдаровані (нереалізовані).

Натомість М. Холодна пропонує виокремлювати шість категорій обдарованих дітей: 1) «кмітливі»; 2) «блискучі»; 3) «креативні»; 4) «компетентні»; 5) «талановиті»; 6) «мудрі».

Виявлення інтелектуального й творчого потенціалу особистості, стимулювання обдарованості в різних видах діяльності дошкільників, налагодження тісної співпраці педагогів з їхніми батьками стають одним із пріоритетних завдань дошкільної освіти. Про це свідчать зміст низки державних документів: Закону України «Про дошкільну освіту», «Базовий компонент дошкільної освіти» та інші.

У кожній дитині закладені певні здібності, тільки в одних вони виявляються дуже яскраво й виразно, а інших залишаються дрімати всередині. Від народження всі діти здібні, однак такі рівні здібностей, як обдарування, талант і геніальність притаманні далеко не кожному [1].

К. Текекс розглядає таких можливих провісників обдарованості: – можливість і здатність у трирічному віці стежити за двома й більше подіями, що відбуваються; – здатність простежувати в ранньому дитинстві причинно-наслідкові зв'язки та робити висновки; – відмінна пам'ять, рання мова і абстрактне мислення; – уміння широко користуватись накопиченими знаннями; – схильність до класифікації та категоризації; – уміння ставити запитання та створювати складні граматичні конструкції; – підвищена концентрація на чому-небудь, ступінь заглибленості в задачу; – нелюбов до готових відповідей; – підвищена електрохімічна і біохімічна активність мозку [4].

Стандартні тести на перцептивно-руховий розвиток виявляють дітей дошкільного віку з винятково добре розвиненими руховими здібностями (тест на основні рухові навички; тест на рухово-зорову координацію; тест Пурдье й ін.).

Для виявлення обдарованих дітей найбільш широко застосовуються стандартизовані методи виміру інтелекту, серед яких перевага віддається тим, що дозволяють визначати рівень когнітивного й мовного розвитку дитини (шкала інтелекту Стенфорд-Біне; і молодших школярів; тест Слоссона для виміру інтелекту дітей і дорослих; рисунковий текст на інтелект й ін.).

Обдаровані діти виявляють ряд характерних ознак, як то: гарна пам'ять, особистий світогляд, висока активність та наполегливість у досягненні результату у тій сфері що їх цікавить, творчий пошук, критичне мислення. Одним з найважливіших чинників розвитку обдарованості дітей є формування пізнавального інтересу. В умовах освітнього дошкільного закладу необхідно створити такі умови, що задовільняють різнобічні пізнавальні інтереси обдарованих дошкільників та водночас розвивають їх здібності, але запобігають розвитку в них переоцінки своїх можливостей, лінощів через систематичну недовантаженість.

Отже, кожна обдарована дитина володіє великим обсягом знань, значним словниковим запасом, здатністю робити висновки, умінням організувати й узагальнювати тощо. Такі особливі діти потребують створення їй відповідного розвивального середовища. Задача закладу дошкільної освіти – створити умови для розвитку творчих здібностей і обдарованості у дітей.

Література:

1. Антонова О.Є. Обдарованість: досвід історичного та порівняльного аналізу: Монографія. – Житомир: Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2005. – 456.
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 376с.
3. Лейтес Н.С. Ранние проявления одаренности // Вопросы психологии. – 1988. – №4. – С.98-107. Лейтес Н.С. Способности и одаренность в детские годы. – М.: Знание, 1984. – 80с.
4. Тэкэкс, К. Счастливые родители одаренных детей /К. Тэкэкс // Одарённые дети / общая редакция Г.В. Бурменской и В.М. Слущкого. –М: Прогресс, 1991. – С 15-146.